

Paasmorgen 2019 – Jesaja 51, 9 – 11 - Johannes 20

Pasen, en alles doet mee. De zon schijnt, hoe warm wil je het hebben op 1^e paasdag?! Bomen en struiken verrijzen uit de dood. Overal steekt nieuw leven bloeiend de kop op. In de wei de lammetjes op hun houten pootjes. De narcissen zijn inmiddels grotendeels uitgebloeid, maar de tulpen lijken wel wedstrijdje te doen in schoonheid en uitbundigheid. De wegen vol vrolijke fietsers. Hoog in de boom oefent de merel lentetrillers, van de vroege ochtend tot in de steeds latere avond. En in de tuin zijn de koolmezen op zoek naar dat gezellige nestkastje van vorig jaar. Zou het nog vrij zijn?

Pasen is zo slim gepland dat het moeilijk is om er níet aan mee te doen, of je nu gelooft of niet. Want waar moet je *niet* in geloven als je gewoon voor ogen ziet dat er overal wederopstanding plaatsvindt? Pasen, en álles doet mee.

Zelfs de politiek doet mee, dit jaar. Volgens de grote winnaar van de voorbije verkiezingen is de “opstandingsgedachte het leidend motief van de westerse beschaving”. Toe maar! Álles doet mee met Pasen...

De politicus maakt het ons daarbij gemakkelijk, want het Paasmotief staat volgens hem los van de “metafysische grondslag van het Christendom”- zeg maar de bovennatuurlijke grondslag van het Christendom. Pasen is geen wonder... maar Pasen is vooral een manier van leven, cultuur. En met het visioen van Pasen voor ogen trekken de strijders voor de westerse beschaving nu vol goede moed op naar het front: de redding ván die West-Europese beschaving, die weer op zal staan, aldus de politicus.

Pasen... en álles doet mee.

Alleen het evangelie verzet zich vanmorgen.

Als de Bijbel het over opstanding heeft, dan lijkt dat in niets op een overwinningstoespraak. Dan ontbreekt alle triomfalisme.

Pasen dat is, volgens álle evangelisten – de één nog meer dan de ander -, schrik en verbijstering, totale verwarring, totale wanhoop zelfs: “Ze hebben mijn Heer weggehaald, en ik weet niet waar ze hem naartoe gebracht hebben”.

Pasen in de Bijbel... is... vooral een leeg graf.

Een enorme, eindeloze lege ruimte.

En dát is het dan. Meer is er niet, vanmorgen...

Meer is er niet, op Paasmorgen... in de Bijbel.

En daarom houden we vanmorgen het podium leeg. Op de Paaskaars na: Mensen die elkaar ontmoeten – in het licht van één klein vlammetje. Als kwetsbaar verwijzing naar een ongrijpbaar geheim.

Dat lege podium, dat lege midden van de ruimte waarin wij ons vanmorgen bevinden... dat is het lege graf. En dat midden is symbolisch, het staat voor het geheel. Je zou kunnen zeggen dat daarmee de hele kerk is als dat lege graf van Pasen. Dit hele gebouw van hout en steen en heel veel glas, het is een ruimte die bewust open staat. Voor vragen, verwondering, verdriet, wanhoop, en alles wat de Paasgetuigen van alle eeuwen er naar binnen brengen. Geloof ook, maar dat niet in de eerste plaats. En vind het trouwens eerst maar eens terug in deze eindeloze ruimte, die groot genoeg en leeg genoeg is om alles van ons leven te kunnen herbergen.

Toegegeven, die confrontatie met dat lege graf, met die eindeloos lege ruimte valt niet mee. Dat valt ook mij niet mee.

O, we zouden zo graag wat in handen hebben vanmorgen. Deze lege ruimte vullen. Met groot geloof en krachtige belijdenissen. Met luide zang, en klinkende woorden van strijd en overwinning. Of als dat allemaal niet meer kan, dan tenminste de roes van hyperconsumptie en welvaartsverslaving... een uitbundig paasontbijt... alles beter dan de leegte.

Ja, maar ik moet het toch wel mee kunnen maken? Ja, maar ik moet er toch wel achter kunnen staan? Ja, het moet mij toch wel aanspreken? Ik moet er mezelf wel in kwijt kunnen. Is dat niet van een ongelooflijke hoogmoed, dat jij of ik deze ruimte zou invullen? Want wie ben jij, wie ben ik dat wij deze hele ruimte zouden moeten vullen met ons geloof? En wat is

deze gemeente dat zij heel deze ruimte zou willen vullen met haar eigenheid, haar identiteit, haar nestgeur?

Met Pasen vier je dat het graf leeg is. En dat moet je niet meteen weer willen vullen met karrenvrachten aan geloofsleer, dichtplempen met waarheden en eisen, waar een beetje geloof anno nu toch aan moet voldoen - hoe graag wij vandaag allemaal ook iets mee zouden nemen, een laatste zekerheid, want niemand staat graag met lege handen. Maar Pasen... is een leeg graf. Onontkoombaar leeg. Wie het vult... is Pasen kwijt.

“Ze hebben mijn Heer weggehaald, en ik weet niet waar...”

De leegte van gemis is verschrikkelijk. Want de leegte verbindt zich met eenzaamheid, vruchteloosheid, met *het niets*, die lege stoel, een koud bed, niemand die iets terugzegt. En daarom ben je zou geneigd het lege graf uit de weg te gaan. Het is een afgrond. Dat lege graf is als het afvoerputje waardoor je weggezogen wordt. Een vreselijk beeld... maar zo voelt het wel. En het Evangelie van de Paasmorgen dwingt je eraan te geloven, en te weten: Ik vul deze ruimte niet. Wij vullen deze ruimte niet.

En dan, als we dat aandurven... die blik ín de leegte... dan klinken vragen.

Pasen in de Bijbel is geen antwoord. Maar het is wel ruimte van vragen. Grote vragen. Die óns worden gesteld:

Waarom huil je? Wie zoek je?

Waarom huil je... met Pasen vraagt er iemand naar de kern van jouw diepste verdriet!

Wie zoek je – met Pasen staat er eindelijk iemand stil bij jóuw zoektocht.

Pasen is... dat je niet wegloopt voor de grote vragen die aan onze 'boreale' cultuur, aan die zogenaamde West-Europese *beschaving*, gesteld willen worden, moeten worden. Want die boreale cultuur dat was ook: apartheid. Dat was ook twee vreselijke wereldoorlogen binnen een halve eeuw. Die Boreale mens is behept met een diepe ingeboren angst voor alles wat vreemd is, vandaag de Islam, gisteren het Jodendom – met de Shoah als triest dieptepunt... dat door velen, zeer velen in West Europa, als hoogtepunt – 'End-lösung' – werd beleefd. Boreale cultuur... dat was een economie van kolonialisme en mondiale uitbuiting. De keiharde economische structuren van vandaag, waarin vooral het recht van de sterkste telt, die structuur die is ons niet van buiten opgelegd, die komt diep van binnen. Het is onze natuur... en pas op, die prachtige lenteplaatjes zijn buitenkant van dát diepe verhaal. Het recht van de sterkste!

En dáár gaat Pasen tegen in! Pasen, zo vertelt het lege graf, is niet zozeer opstanding van een *dode*. Het is opstanding van een *ge-dode*, van *de* gedode bij uitstek. Pasen, dat is opstanding van het slachtoffer, van de vermoorde, van de onderdrukte. Pasen is de bevrijding van *slaven*. Pasen, dat is leven voor *vluchtelingen*. Pasen, dat is een samen-leving waarin *iedereen* mee mag doen. Waar niet een grote groep aan de kant staat... omdat het te snel gaat, te ingewikkeld is, omdat jouw lichaam net wat essentiële mankementen vertoont... en dan mag je goedkope arbeidskracht zijn... zolang ze je nodig hebben. Die pijn, dat diepe onrecht, en de wanhopige gedachte dat dat altijd zo blijven zal, dát is waar dat lege graf voor staat.

Pasen als symbool voor een culturele heropleving, voor de herrijzenis van *onze* natie... het is een gotspe. Geloof er niets van!

Pasen doorbreekt juist alle valse triomfalisme.

Dwars tegen al die grootspraak in meldt zich vandaag dat lege graf.

Pasen maakt dat we niet meer in valse praatjes kúnnen geloven. Dat we de nood van onze medemens en van onszelf niet langer weg kunnen stoppen...

En Pasen is... dat juist in de leegte die dan ontstaat... een stem klinkt. Die ons aanspreekt. Ons in eindeloze kwetsbaarheid bij name noemt.

Waarom huil je?

Wie zoek je?

Mens, waar ben je? Mens, waar is je zuster, je broeder?

En dan, ergens, dat wonderlijke vermoeden dat...

zo, al vragend, de *Levende* zelf, de Opgestane Christus zelf, ons aanspreekt.

Ons roept... tot leven!

Amen